

PRIJEDLOG

Na temelju članka 123. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, br. 80/13., 15/18., 14/19., 127/19. i 155/23.), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2026. donijela

U R E D B U **o proglašenju Posebnog rezervata „Poljana“**

Članak 1.

Ovom Uredbom proglašava se Posebni rezervat „Poljana“ (u daljnjem tekstu: Posebni rezervat).

Članak 2.

(1) Posebni rezervat obuhvaća područje jugozapadnog Papuka, nalazi se na području kojim gospodare Hrvatske šume d.o.o. Uprava šuma Podružnica Požega, Šumarija Kamenska, u Gospodarskoj jedinici „Zapadni Papuk zvečevački“ (odsjeci 114 b, 115 a, 115 b, 115 c, 116 a, 116 b, 117 a i 117 c) i Gospodarskoj jedinici privatnih šumoposjednika „Čučevo - Ravna gora“ (odsjeci 9c i 9d), a proglašava se s ciljem zaštite šumskih ekosustava i prirodnih procesa.

(2) Posebni rezervat je prema svojim obilježjima rezervat šumske vegetacije.

Članak 3.

(1) Prostorno određenje Posebnog rezervata i njegov položaj u prostoru prikazani su na topografskoj karti mjerila 1:10 000 iz Priloga I. ove Uredbe, koja je tiskana uz ovu Uredbu i čini njezin sastavni dio.

(2) Granica Posebnog rezervata utvrđena je geodetskom podlogom (Oznaka: 024, GEO ATAR j.d.o.o. Požega, lipanj 2024.) koja se čuva u analognom i digitalnom obliku u tijelu državne uprave nadležnom za zaštitu prirode.

(3) U digitalnom obliku obuhvat Posebnog rezervata čuva se kao sloj geografskog informacijskog sustava i javno je dostupan putem mrežnog portala informacijskog sustava zaštite prirode Bioportal (<http://www.bioportal.hr/gis>) koji vodi tijelo državne uprave nadležno za zaštitu prirode.

Članak 4.

(1) U Posebnom rezervatu mogu se obavljati djelatnosti i provoditi zahvati kojima se održavaju ili poboljšavaju uvjeti važni za očuvanje svojstava zbog kojih je rezervat proglašen.

(2) Dopuštenje za provođenje zahvata iz stavka 1. ovoga članka izdaje tijelo državne uprave nadležno za zaštitu prirode.

Članak 5.

Posebnim rezervatom upravlja Javna ustanova za upravljanje zaštićenim područjem Požeško-slavonske županije.

Članak 6.

Ova Uredba stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

KLASA: _____

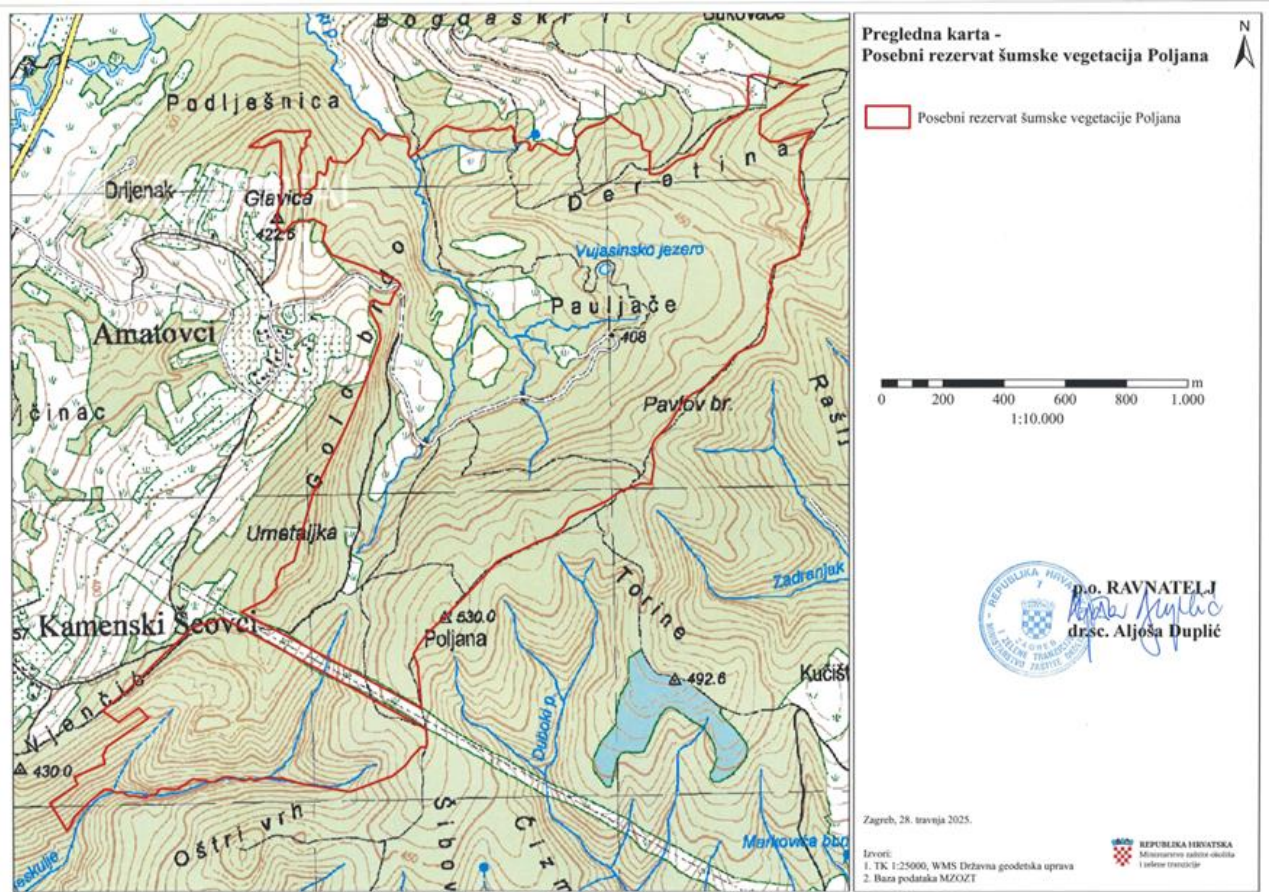
URBROJ: _____

Zagreb, _____ 2026.

Predsjednik

mr. sc. Andrej Plenković, v.r.

Prilog I. GRANICA POSEBNOG REZERVATA „POLJANA“

Obrazloženje

Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije nositelj je izrade Uredbe o proglašenju posebnog rezervata „Poljana“ koja se donosi temeljem odredbe članka 123. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, br. 80/13, 15/18, 14/19, 127/19 i 155/23). Uredba temeljem odredbe članka 126. Zakona o zaštiti prirode sadrži naziv i kategoriju zaštićenog područja, opis granice zaštićenog područja, kartografski prikaz zaštićenog područja, naznaku mjerila kartografskog prikaza i geodetsku podlogu za upis pravnog režima u katastar i zemljišnu knjigu. Geodetska podloga čuva se u Ministarstvu zaštite okoliša i zelene tranzicije te se zbog opsežnosti i veličine ne objavljuje u Narodnim novinama.

Prepoznajući važnost zaštite predmetnog lokaliteta, Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije dalo je podršku inicijativi Javne ustanove za upravljanje zaštićenim područjem Požeško – slavonske županije i izradilo je stručnu podlogu radi vrednovanja područja Poljana. Valorizacijom područja u stručnoj podlozi dan je prijedlog za zaštitu područja u kategoriji posebnog rezervata šumske vegetacije. Zaštita ovog područja u kategoriji posebnog rezervata od državnog je značenja čime se na taj način ostvaruju preduvjeti za dugotrajno očuvanje šumskih staništa i njihove bioraznolikosti.

Područje posebnog rezervata nalazi se na jugozapadnim obroncima Papuka s najvišom kotom Poljana (530 m n.v.) unutar Požeško-slavonske županije, a pripada katastarskoj općini Mijači i Vranić u Općini Brestovac. Obuhvaća prostor iznad državne ceste DC-38 Požega-Pakrac koji je okružen zaseocima Amatovci, Striježevica, Klisa, Nježići i Orljavac. Posebni rezervat šumske vegetacije Poljana nalazi se na području kojim gospodare Hrvatske šume d.o.oo. Uprava šuma Podružnica Požega, Šumarija Kamenska, Gospodarska jedinica „Zapadni Papuk zvečevački“ (odsjeci 114 b, 115 a, 115 b, 115 c, 116 a, 116 b, 117 a i 117 c) i Gospodarske jedinice privatnih šumoposjednika „Čučevo - Ravna gora“ (odsjeci 9c i 9d). Područje posebnog rezervata predstavlja iznimno vrijedno prirodno stanište s visokim stupnjem očuvanosti krajobrazne i bioraznolikosti i uglavnom je prekriveno šumama. Od ukupne površine od 234,91 ha, 215,76 ha (92 %) pokrivaju starije šumske zajednice, dok 19 ha (8 %) nije opisano kao šumsko zemljište. Pored navedenog, ovom Uredbom se sukladno odredbama članka 130. Zakona o zaštiti prirode, utvrđuje se da navedenim Posebnim rezervatom upravlja Javna ustanova za upravljanje zaštićenim područjem Požeško-slavonske županije.

Temeljnu prirodnu vrijednost ovog područja čine očuvane šumske zajednice bukve, hrasta kitnjaka i hrasta medunca, koje se ističu kao područja s elementima sekundarne prašume. Njihova jedinstvenost proizlazi iz činjenice da su bile izuzete iz redovitog šumskog gospodarenja, što je omogućilo odvijanje prirodnih procesa i razvoj stabala koja su sada u različitim fazama rasta, uključujući velik broj suhih, polusuhih i dubećih stabala. Specifični reljef i povijesne okolnosti pridonijeli su stvaranju jedinstvenog šumskog ekosustava, u kojima dominiraju stara stabla koja su ključni čimbenik za razvoj bioraznolikosti ovog područja. Starost dominantnih stabala u posebnom rezervatu kreće se između 120 i 150 godina, dok pojedina stabla, s obzirom na njihov promjer i volumen, dosežu i do 200 godina. Područje posebnog rezervata predstavlja povoljno stanište za mnoge vrste životinja kao npr. sisavce, posebice šišmiše i male sisavce, mnoge kornjaše i ostale organizme vezane za mrtva i odumiruća stabla. Unutar granica Posebnog rezervata zabilježen je nalaz strogo zaštićenih vrsta - velike hrastove strizibube (*Cerambyx cerdo*), alpske strizibube (*Rosalia alpina*) i jelenka (*Lucanus cervus*). U narednom periodu provodit će se sustavna stručno znanstvena istraživanja bioraznolikosti te pratiti stanje vrsta i populacija s naglaskom na strogo zaštićene i ugrožene vrste. Zaštita ovog područja nužna je kako bi se sačuvala njegova cjelovitost i krajobrazna raznolikost. Potrebno je spriječiti svako narušavanje njegovih prirodnih vrijednosti, koje su

sastavni dio jedinstvene i neponovljive krajobrazne cjeline. Potencijalni pritisak na šume i šumska staništa moguć je kroz povećanje antropogenih staništa i razvoja linijske infrastrukture (ceste, dalekovodi i sl.) te pritom nastanka efekta fragmentacije šuma i šumskih staništa. Utjecaj fragmentacije na šumska staništa prvenstveno se odnosi na prekidanje postojećih migracijskih puteva, rubnog efekta (veća insolacija, smanjena vlažnost, utjecaj onečišćujućih tvari s prometnica) te povećanja vanjskih utjecaja (buka, svjetlost, vibracije) na faunu šuma. Zaštita ovog područja imat će pozitivan učinak na očuvanje prirodnih vrijednosti, posebno šumskog ekosustava s vezanim vrstama te na ukupni razvoj ovog područja. Prašume i stari šumski ekosustavi, koji su najbogatiji u biološkom smislu, imaju ključnu ulogu u uklanjanju ugljika iz atmosfere i čuvanju značajnih zaliha ugljika, čime neposredno ublažavaju utjecaj klimatskih promjena i održavanju ravnotežu ekoloških sustava. Atraktivnost ovog područja, u kombinaciji s blizinom Parka prirode „Papuk“ i očuvanim tradicionalnim ruralnim načinom života, nudi brojne mogućnosti za održivi razvoj. Osim što doprinosi očuvanju prirodne i kulturne baštine, ovo područje ima značajan potencijal za unaprjeđenje turističke ponude Požeško-slavonske županije. Ovim proglašenjem doprinosi se i ostvarenju ciljeva Strategije i akcijskog plana zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine, kao i ostvarenju ciljeva Strategije EU-a za bioraznolikost do 2030. godine.